

УДК 338.1:631.1

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ: РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ**А. Верзун**, к. е. н., доцент

ORCID ID: 0000-0003-4078-237X

О. Агрес, к. е. н., доцент

ORCID ID: 0000-0003-3398-0933

Л. Войнич, к. е. н., доцент

ORCID ID: 0000-0002-8079-0289

Львівський національний університет природокористування

© А. Верзун, О. Агрес, Л. Войнич, 2024

<https://doi.org/10.31734/agrarecon2024.01.121>**Верзун А., Агрес О., Войнич Л. Управління фінансовим потенціалом аграрних підприємств: реалії сьогодення**

Розглянуто суть фінансового потенціалу аграрних підприємств. Зазначено, що фінансовий потенціал аграрних підприємств становить сукупність усіх фінансових ресурсів, якими володіє підприємство, а також його можливості щодо їх формування та використання.

Наголошено на тому, що фінансовий потенціал аграрних підприємств є ключовим фактором успішного розвитку підприємств в умовах динамічного та конкурентного ринку. Він визначає здатність підприємств до ефективного використання фінансових ресурсів для досягнення стратегічних цілей, забезпечення стійкого зростання та підвищення конкурентоспроможності.

Проаналізовано показники ефективності використання фінансових ресурсів аграрними підприємствами. З'ясовано, що аграрні підприємства Львівської області показують достатньо високий рівень фінансової стійкості, ділової активності, рентабельності та ліквідності. 2021 рік виявився для аграрних підприємств Львівської області досить успішним. Завдяки сприятливим погодним умовам, високим цінам на аграрну продукцію та державній підтримці аграрії Львівської області здійснювали свою діяльність переважно прибутково і так отримали можливість для збільшення фінансового потенціалу. Однак повномасштабне вторгнення, яке розпочалося 2022 року, негативно позначилося на діяльності аграрних підприємств. Незважаючи на складнощі та ризики, аграрні підприємства Львівської області далі працюють, забезпечуючи продовольчу безпеку країни.

Значне ускладнення формування та зниження ефективності використання фінансового потенціалу внаслідок впливу передусім зовнішніх чинників зумовило необхідність перегляду підходів до управління фінансовими ресурсами аграрних підприємств. Зазначено, що перспективи розвитку аграрного сектору області пов'язані з упровадженням нових технологій, пошуком та розширенням ринків збуту, коригуванням логістичних маршрутів та пошуком джерел фінансування господарської діяльності, спрямованих на підвищення конкурентоспроможності аграрної продукції з огляду на реалії сьогодення.

Ключові слова: аграрний сектор, фінансовий потенціал, оцінка фінансового стану, ризики, виклики.

Verzun A., Ahres O., Voinycha L. Management of financial potential of agricultural enterprises: current reality

The financial potential of agricultural enterprises is a crucial aspect of their successful development in today's dynamic and competitive market. It refers to the total financial resources of the enterprise, including their formation and recovery possibilities.

Effective allocation of financial resources is essential for achieving strategic goals, ensuring sustainable growth, and enhancing competitiveness. To analyze the efficient use of financial resources by agricultural enterprises, various indicators such as financial stability, business activity, profitability, and liquidity are

considered. The agro-industrial complex of Lviv region has a fairly high level of these indicators, and the year 2021 was a profitable one for the agricultural enterprises in the region. The farmers of Lviv region ran their businesses successfully, thanks to favorable weather conditions, high prices for agricultural products, and state support. However, the large-scale invasion that began in 2022 has caused harm to the activities of agricultural enterprises.

Despite the difficulties and risks, the agricultural enterprises of Lviv region are continuing their work to ensure food security for the region. To address the significant worsening of the formation and decrease in the effectiveness of the financial potential use caused by external factors, there's a need to reconsider the approaches to the management of financial resources of agricultural enterprises. It's essential to introduce new technologies, search for expanded markets, adjust logistics routes, and explore funding options for economic activities that focus on increasing the competitiveness of agricultural products according to the current reality. This will ultimately drive the prospects for the development of the agricultural sector of the region.

Keywords: *agricultural sector, financial potential, assessment of the financial conditions, risks, challenges.*

Постановка проблеми. Сільське господарство, безсумнівно, можемо віднести до стратегічних галузей економіки України, яка виконує важливу роль у забезпеченні продовольчої безпеки, економічному зростанні та соціальному розвитку країни. У 2021 році частка сільського, лісового та рибного господарства у структурі ВВП становила 10,89 %. Із початком повномасштабного вторгнення аграрне виробництво не втратило значення для економіки України. У 2022 році частка галузі у ВВП України становила 8,2 % (Статистична інформація / Економічна статистика / Національні рахунки).

Війна мало не призвела до продовольчої кризи, зокрема у країнах Африки, й Україна, як один із найбільших експортерів сільськогосподарської продукції, разом зі світовою спільнотою відіграла важливу роль у її вирішенні.

АПК України зазнав найменших втрат при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності. У 2022 році валютні надходження від експорту продукції агропродовольчої становили 23397,2 млн\$ США, що на 15,6 % менше, аніж 2021 року. Для порівняння, експорт продукції металургійного комплексу скоротився за цей період на 62,5 % (Статистична інформація / Економічна статистика / Зовнішньоекономічна діяльність).

У сучасних умовах суттєво загострилися проблеми аграрних товаровиробників із формування фінансових ресурсів, достатніх для забезпечення ефективного та безперервного виробництва продукції, що пов'язано з низкою факторів. Повномасштабне вторгнення росії в Україну призвело до серйозного

руйнування інфраструктури, втрати техніки, підвищення цін на ресурси та скорочення ринків збуту, що значно ускладнює ведення аграрного бізнесу. Зростання цін на добрива, паливе та запчастини робить ведення бізнесу більш витратним. Блокування портів призвело до того, що аграрії не можуть отримати виручку за продану на експорт продукцію, що ускладнює їм купівлю більшості ресурсів на новий сезон. Також військові ризики призводять до того, що банки неохоче кредитують аграріїв, ускладнюючи залучення коштів для фінансування поточної діяльності та розвитку бізнесу.

Дослідження проблем формування та використання фінансового потенціалу в сучасних умовах дозволить своєчасно реагувати на виклики сьогодення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Особливості функціонування аграрного сектору економіки суттєво позначаються на формуванні та ефективному використанні фінансового потенціалу підприємств галузі. Як вітчизняні, так і зарубіжні науковці, загалом характеризують фінансовий потенціал як фінансові ресурси підприємства. Дискусії щодо фінансового потенціалу багатогранні й охоплюють широкий спектр питань, пов'язаних із розміром, структурою, У контексті нашого дослідження Т. Паєнко трактує суть фінансового потенціалу підприємства як сукупність фінансових ресурсів, спрямованих на реалізацію і нарощування економічного потенціалу з метою максимізації прибутку (Паєнко, 2009, с. 96).

Деякі автори фінансовий потенціал розглядають, з одного боку, через призму якісної характеристики фінансових ресурсів, з іншого – через результативність діяльності підприємства (Гребенікова, Денисова та Іваницький, 2021, с. 64).

Важливого значення в сучасних умовах набуває активізація фінансового потенціалу як комплексу заходів, спрямованих на підвищення та ефективне використання доступних фінансових ресурсів. П. А. Стецюк і Г. В. Корнійчук стверджують, що фінансовий потенціал є сукупністю об'єктивних передумов (можливостей) залучити такий обсяг фінансових ресурсів, який у конкретних організаційно-економічних і фінансових умовах підприємство спроможне відшкодувати в повному обсязі за рахунок чистих грошових потоків від його виробничих та інвестиційних програм, для реалізації яких залучаються ці фінансові ресурси (Стецюк та Корнійчук, 2017, с. 13).

Забезпечити ефективне використання фінансового потенціалу можна завдяки проведеному своєчасного та об'єктивного його аналізу.

У такому сенсі доречна думка Кучер Г., що фінансовий потенціал – це вартісна категорія, яка дозволяє виміряти в абсолютних обсягах та програмувати у відносних показниках наявні фінансові активи економічних суб'єктів (Кучер, 2014, с. 51).

У свою чергу, під оцінкою фінансового потенціалу підприємства Руда Р.В. розуміє визначення обсягу фінансових ресурсів і можливостей, якими володіє й розпоряджається підприємство, та економічний результат їх ефективного використання (Руда, 2013, с. 172).

Незважаючи на наявність обширних досліджень, досить актуальною як у теоретичному, так і в практичному плані, залишається проблема управління фінансовим потенціалом, оцінки фінансових ресурсів, з метою їх оптимізації використання та зростання. Це вимагає подальших наукових досліджень у цьому напрямі.

Постановка завдання. Наше завдання – аналіз показників, які характеризують

ефективність діяльності аграрних підприємств у контексті використання фінансового потенціалу з метою коригування стратегії управління ним у сучасних умовах.

Методика дослідження та матеріали. Теоретико-методологічною основою дослідження є сукупність методів наукового пізнання механізму формування та використання фінансового потенціалу аграрних підприємств. Досягнення поставлених завдань передбачало сукупність методів наукових досліджень, таких як порівняння, аналіз та синтез, статистико-економічний. Як джерела інформації використані офіційні матеріали Державної служби статистики України, Головного управління статистики у Львівській області щодо діяльності підприємств сільського, лісового та рибного господарства, Департаменту агропромислового розвитку ЛОБ(ДА), літературні джерела. Зазначимо, що у сукупності підприємств сільського, лісового та рибного господарства на сільськогосподарські підприємства припадає понад 95 % обсягу реалізованої продукції. Отже, опрацьовані статистичні дані об'єктивно відображають процеси, що відбуваються в аграрному секторі економіки.

Виклад основного матеріалу. Виходячи з визначення суті фінансового потенціалу підприємств, як сукупності його фінансових ресурсів, а також можливості їхнього раціонального та ефективного використання, фінансовий потенціал оцінюють у розрізі таких основних груп показників, як показники ліквідності, фінансової стійкості, ділової активності та показники, які характеризують ефективність господарської діяльності підприємства. Своєчасний аналіз фінансового стану, як основна складова оцінки фінансового потенціалу підприємства, дає комплексну картину про фінансовий стан підприємства, допомагає ухвалити обґрунтовані управлінські рішення, створює передумови для стійкого зростання та розвитку підприємства та забезпечує контроль за ефективністю використання фінансових ресурсів.

Фінансовий аналіз у такому форматі проводиться в розрізі окремо взятих підприємств. Це дає змогу отримати об'єктивну

інформацію та сформувавши конкретні пропозиції. Аналіз консолідованої звітності доцільно, на нашу думку, проводити у контексті визначення ефективності діяльності підприємств відповідної галузі для розробки та впровадження концепції її розвитку.

Погоджуємось із думкою Ковтун В. А., що ефективність – це сукупність результатів (зокрема побічних і непрямих) господарської діяльності з витраченими ресурсами: трудовими, матеріальними, природними, фінансовими, основним капіталом тощо. Теорія ефективності розробляє методи вимірювання витрат і результатів функціонування національного господарства та його окремих ланок. Ефективність розкриває характер причинно-наслідкових зв'язків виробництва. Вона показує не сам результат, а те, якою ціною його досягнуто. Тому ефективність характерна відносними показниками, що розраховуються на основі двох групових характеристик (параметрів) – результату і витрат (Ковтун, 2019, с. 67).

Схожої думки дотримуються Савченко М. В. та Філіпчук О. С., які зауважують, що фінансова стійкість підприємства – це надійна платоспроможність, не залежність від ринкової кон'юнктури та поведінки партнерів. Кількісно фінансову стійкість можна оцінювати двояко: з позиції структури джерел коштів та з позиції витрат, пов'язаних із обслуговуванням зовнішніх джерел (Савченко та Філіпчук, 2021, с. 268).

Оцінка прибутковості діяльності підприємств – ключовий елемент аналізу їхнього фінансового потенціалу. Для оцінки прибутковості застосовують різні показники, такі як прибуток, рентабельність активів, рентабельність власного капіталу тощо. Ці показники допомагають керівництву підприємства і зацікавленим сторонам дійти висновків щодо ефективності діяльності підприємства та ухвалити відповідні управлінські рішення для покращання його фінансового стану.

Кравченко О. наголошує на системі принципів оцінки фінансового потенціалу, серед яких у контексті нашого дослідження можемо виокремити принцип урахування взаємозв'язків у генеруванні грошових потоків, пов'язаних із операційною, інвестиційною та фінансовою діяльністю. Фінансо-

вий потенціал підприємства формується в результаті здійснення ним операційної, інвестиційної та фінансової діяльності (Кравченко, 2016, с. 191).

Прибуток до оподаткування, згенерований прибутковими підприємствами Львівської області у 2022 р. порівняно з 2020 р. зріс більше ніж у два рази (табл. 1). Сума збитку збиткових підприємств Львівської області також зросла, але не суттєво. У 2022 р. загальна сума збитку становила 20456,9 млн грн, що на 2893,7 млн грн більше, ніж у 2020 р.

Висока динаміка зростання прибутковості діяльності підприємств Львівської області призвела до суттєвого збільшення позитивного сальдо фінансового результату підприємств Львівської області. Протягом 2020–2022 рр. цей показник зріс у 10,2 рази.

Частка збиткових підприємств у структурі їх загальної кількості коливається від 28,6 % у 2021 р. до 30,6 % у 2022 р. Це вказує на те, що подвоєння суми фінансового результату до оподаткування відбулось за рахунок суттєвого підвищення ефективності діяльності прибуткових підприємств.

Динаміка змін фінансового результату аграрних підприємств Львівської області характерна схожими показниками. Прибуткові аграрні підприємства згенерували у 2022 р. прибуток до оподаткування, у 2,6 рази більший, ніж у 2022 р.

Від'ємний фінансовий результат до оподаткування, сформований збитковими аграрними підприємствами, зріс у 2022 р. порівняно з 2020 р. у 2,6 рази та становив 1235,2 млн грн. Позитивне сальдо діяльності даних підприємств Львівської області у 2022 р. становило 3702,3 млн грн, що у 2,4 рази більше, ніж значення 2020 р.

2022 рік надзвичайно складний для аграрних підприємств з огляду на військову агресію росії проти України. Суттєве ускладнення та зростання витрат на логістику негативно позначилось на результативності діяльності підприємств. У структурі позитивного сальдо фінансового результату підприємств Львівської області аграрні підприємства займали у 2020 р. 61,6 %, а у 2022 р. – лише 14,8 %.

**Динаміка фінансових результатів діяльності підприємств
Львівської області¹**

| Показник | 2020 р. | 2021 р. | 2022 р. | Відхилення, 2022 р. до 2020 р., +/- |
|---|----------|----------|----------|---|
| Усі підприємства | | | | |
| Фінансовий результат до оподаткування, млн грн | | | | |
| прибуток | 20031,20 | 36310,90 | 45513,30 | 25482,1 |
| збиток | 17563,20 | 17492,10 | 20456,90 | 2893,7 |
| сальдо (-) | 2468,00 | 18818,80 | 25056,40 | 22588,4 |
| Питома вага збиткових підприємств, до загальної кількості підприємств, % | 29,9 | 28,6 | 30,6 | 0,7 |
| Підприємства сільського, лісового та рибного господарства | | | | |
| Фінансовий результат до оподаткування, млн грн | | | | |
| прибуток | 1990,4 | 5848,1 | 4937,5 | 2947,1 |
| збиток | 471,0 | 406,8 | 1235,2 | 764,2 |
| сальдо (-) | 1519,4 | 5441,3 | 3702,3 | 2182,9 |
| Питома вага збиткових підприємств, до загальної кількості підприємств, % | 18,1 | 16,6 | 18,6 | 0,5 |
| Питома вага підприємств сільського, лісового та рибного господарства в загальних за всіма підприємствами показниках, % | | | | |
| Фінансовий результат до оподаткування, % | | | | |
| прибуток | 9,9 | 16,1 | 10,8 | 0,9 |
| збиток | 2,7 | 2,3 | 6,0 | 3,4 |
| сальдо (-) | 61,6 | 28,9 | 14,8 | -46,8 |

¹ Сформовано за даними Державної служби статистики у Львівській області (СтатБанк Львівської області / Діяльність підприємств)

Рентабельність – це ключовий показник, який характеризує ефективність роботи підприємства та його здатність генерувати чистий прибуток. Аналіз рентабельності дає змогу оцінити, наскільки раціонально підприємство використовує свої ресурси, а також віднайти резерви для їх покращання.

Показники рентабельності аграрних підприємств Львівської області показують загалом позитивну динаміку. Рентабельність операційної діяльності зросла у 2022 р. порівняно з 2020 р. на 7,7 п.п. (табл. 2).

Рентабельність власного капіталу зросла на 6,0 п.п., а рентабельність оборотних активів – на 6,2 п.п. Несуттєво зменшилась у 2022 р. порівняно з 2020 р. рентабельність необоротних активів – на 0,1 п.п. Вказані показники позитивно характеризують діяльність аграрних підприємств та використання ними

ресурсів, задіяних у процесі господарської діяльності.

Водночас простежується чітка тенденція щодо зменшення показників рентабельності у 2022 р. порівняно з 2021 р. Так, рентабельність операційної діяльності зменшилась на 2,6 п.п, власного капіталу – на 16,8 п.п., необоротних активів – на 20,7 п.п., а оборотних активів – на 11,4 п.п.

Це підтверджує тезу, висловлену раніше, щодо значного погіршення умов господарювання для аграрних підприємств, з 2022 р.

Оцінка прибутковості – це лише один із аспектів аналізу фінансового потенціалу. Для отримання більш повної картини також необхідно проаналізувати показники, які дозволяють ширше дослідити фінансовий стан підприємств галузі. Розрахунок зведених показників для аналізу рівня ліквідності, плато

спроможності чи ділової активності підприємств галузі не дасть об'єктивних результатів дослідження, але допоможе підтвердити попередні висновки.

Таблиця 2

Рентабельність підприємств сільського, лісового та рибного господарства Львівської області¹

| Показник | 2020 р. | 2021 р. | 2022 р. | Відхилення, +/-, 2022 р. до 2020 р. |
|---------------------------------------|---------|---------|---------|-------------------------------------|
| Рентабельність операційної діяльності | 13,7 | 24,0 | 21,4 | 7,7 |
| Валова рентабельність продажу | 6,6 | 19,0 | ... | ... |
| Рентабельність власного капіталу | 12,1 | 34,9 | 18,1 | 6,0 |
| Рентабельність необоротних активів | 27,9 | 48,5 | 27,8 | -0,1 |
| Рентабельність оборотних активів | 5,2 | 18,8 | 11,4 | 6,2 |

¹ Сформовано за даними Державної служби статистики у Львівській області (СтатБанк Львівської області / Діяльність підприємств)

З кута зору методичного забезпечення діагностики фінансового потенціалу, найпоширеніші підходи, що базуються на оцінці певних індикаторів розвитку підприємства. Більшість дослідників вважає, що найважливішими завданнями оцінки фінансового потенціалу підприємства є:

- оцінка прибутковості (рентабельності капіталу);
- оцінка ступеня ділової (господарської) активності підприємства;
- оцінка фінансової стійкості;
- оцінка ліквідності балансу та платоспроможності підприємства (Нестерова, Ковальчук та Мартин, 2018, с. 268).

Коефіцієнти, які характеризують ліквідність, платоспроможність, фінансову стійкість аграрних підприємств Львівської області, мають позитивну динаміку (табл. 3).

Коефіцієнт поточної ліквідності зріс у 2022 р. порівняно з 2020 р. на 0,30 та становить 1,56. Нормативне значення такого коефіцієнта – ≥ 2 . Значення коефіцієнта, менше за 1, вказує на неліквідний баланс. Аграрні підприємства Львівської області спроможні за рахунок наявних активів покрити поточні зобов'язання, але при цьому потребують заходів із покращання фінансового стану.

Коефіцієнт автономії, який характеризує частку власного капіталу у структурі валюти балансу підприємства, наближений до нормативного значення, яке становить $\geq 0,5$, але менше від нього. У 2022 р. коефіцієнт

автономії дорівнював 0,44, що на 0,11 більше за значення 2020 р. Зростання коефіцієнта автономії вказує на зменшення фінансової залежності аграрних підприємств Львівської області від зовнішніх кредиторів, але темп цього недостатній.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу – це показник, який характеризує ту частку власного капіталу, яка використовується для фінансування оборотних активів. Нормативне значення такого коефіцієнта $\geq 0,1$, а його збільшення вказує на зростання можливостей аграрних підприємств Львівської області власними ресурсами фінансувати придбання оборотних активів, тобто зменшення потреби у залученні позикових джерел фінансування господарської діяльності.

Коефіцієнт фінансового леввериджу характеризує співвідношення позикового та власного капіталу. Оптимальне значення такого коефіцієнта коливається в межах від 1 до 2. Поширеною думкою в розвинутих економіках є те, що оптимальним значенням такого коефіцієнта є 1,5, тобто пропорція: 40 % – власний капітал та 60 % – позичений. Надмірне скорочення розміру такого коефіцієнта вказує на те, що підприємства втрачають можливість використовувати позичені ресурси для фінансування своєї діяльності, що, на нашу думку, притаманно для аграрних підприємств Львівської області.

Таблиця 3

Аналіз показників ліквідності, фінансової стійкості та ділової активності підприємств сільського, лісового та рибного господарства Львівської області, %¹

| Показник | 2020 р. | 2021 р. | 2022 р. | Відхилення, +/-, 2022 р. до 2020 р. |
|---|---------|---------|---------|-------------------------------------|
| Коефіцієнт поточної ліквідності | 1,26 | 1,58 | 1,56 | 0,3 |
| Коефіцієнт автономії | 0,33 | 0,45 | 0,44 | 0,11 |
| Коефіцієнт фінансової залежності | 3,03 | 2,22 | 2,27 | -0,76 |
| Коефіцієнт покриття активів | 0,58 | 0,70 | * | - |
| Коефіцієнт покриття власного капіталу | 1,77 | 1,56 | * | - |
| Коефіцієнт маневреності власного капіталу | 0,23 | 0,32 | 0,37 | 0,14 |
| Коефіцієнт концентрації позикового капіталу | 0,67 | 0,55 | 0,56 | -0,11 |
| Показник фінансового левериджу | 2,07 | 1,22 | 1,25 | -0,82 |

¹ Сформовано за даними Державної служби статистики у Львівській області (СтатБанк Львівської області / Діяльність підприємств)

Висновки. Ефективне використання фінансового потенціалу аграрними підприємствами – важлива умова для їхньої успішної діяльності й забезпечення конкурентоспроможності. Фінансовий потенціал охоплює наявні фінансові ресурси, можливості залучення додаткових коштів, ефективно їх використання, а також здатність підприємства адаптуватись до змін внутрішнього та зовнішнього середовища.

Сучасні умови господарювання характерні високим рівнем невизначеності та ризиків, мінливістю економічного середовища, жорсткою конкуренцією, впливом політичних чинників тощо. У таких умовах ефективно управління фінансовим потенціалом стає ключовим фактором успішного функціонування та розвитку будь-якого підприємства.

Основними завданнями управління фінансовим потенціалом аграрних підприємств є забезпечення їх фінансової стійкості, підвищення рентабельності, диверсифікація джерел фінансування, оптимізація структури капіталу, зниження витрат, економія ресурсів, освоєння нових видів продукції, вихід на нові ринки. Перш ніж ухвалювати ефективні управлінські рішення, варто проаналізувати

діяльність аграрних підприємств та сформувати реальну картину його стану.

В умовах воєнного стану перед підприємствами постає низка нових викликів, пов'язаних із нестабільністю економічної ситуації, руйнуванням інфраструктури, втратою ринків збуту, мобілізацією персоналу. Ефективне управління фінансовим потенціалом у таких умовах стає ще важливішим для забезпечення стійкості та виживання бізнесу.

Управління фінансовим потенціалом в умовах воєнного стану передбачає зміну пріоритетів. За таких умов першочерговим завданням стає забезпечення фінансової стійкості підприємства, ретельне оцінювання ризиків та вживання заходів для їхньої мінімізації. Доступ до кредитних ресурсів стає обмеженим, тому зростає роль державної підтримки та використання альтернативних джерел фінансових ресурсів.

Крім того, важливо ретельно аналізувати витрати та шукати шляхи їх оптимізації, скорочувати невиробничі витрати, а також реалізовувати заходи із збереження кваліфікованого персоналу.

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

- Гребенікова, О. В., Денисова, Т. В. та Іваницький, Д. С., 2021. Аналіз методів оцінювання фінансового потенціалу підприємства. *Часопис економічних реформ*, 4, с. 62–69.
- Ковтун, В. А., 2019. Інноваційний та фінансовий ресурсний потенціал аграрних підприємств. *Фінансовий простір*, 2, с. 62–73.

Кравченко, О., 2016. Методичні засади оцінки фінансового потенціалу підприємств. *Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Серія: Економіка і управління*, 38, с. 188–199.

Кучер, Г. В., 2014. Фінансовий потенціал як економічна категорія. *Актуальні проблеми економіки*, 9, с. 46–52.

Нестерова, С. В., Ковальчук, І. Є. та Мартин, В. В., 2018. Підходи до оцінки фінансового потенціалу підприємства. *Бізне-Інформ*, 10, с. 267–272.

Паєнтко, Т. В., 2009. Податкове регулювання в контексті формування фінансового потенціалу на підприємстві. *Бізнес-Інформ*, 9, с. 96–98.

Руда, Р. В., 2013. Збалансована система оцінки фінансового потенціалу підприємства. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*, 4, с. 170–172.

Савченко, М. В. та Філіпчук, О. С., 2021. Методичний інструментарій аналізу й оцінки фінансового потенціалу підприємств паливно-енергетичного комплексу. *Бізнес-Інформ*, 6, с. 265–275.

Статистична інформація / СтатБанк Львівської області / Діяльність підприємств. Державна служба статистики у Львівській області [online] Доступно: <http://www.lv.ukrstat.gov.ua> [Дата звернення 03 лютого 2024].

Статистична інформація / Економічна статистика / Зовнішньоекономічна діяльність. Державна служба статистики України [online] Доступно: <http://www.ukrstat.gov.ua> [Дата звернення 28 січня 2024].

Статистична інформація / Економічна статистика / Національні рахунки. Державна служба статистики України [online] Доступно: <http://www.ukrstat.gov.ua> [Дата звернення 28 січня 2024].

Стецюк, П. А. та Корнійчук, Г. В., 2017. Теоретичні та практичні аспекти організації планування фінансового потенціалу підприємств. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*, 4, с. 12–18.

Стаття надійшла 22.02.2024

